

Πάνω στου Βάλτου τα βουνά

Την Επαρχία Βάλτου ως το βορειοδυτικότερο άκρο της Αιτωλοακαρνανίας, ανάμεσα στους Νομούς Άρτας, Ευρυτανίας και τον Αμβρακικό Κόλπο, μία περιοχή

αρκετά άγνωστη σε πολλούς, επισκεφθήκαμε στις 17-18 Δεκεμβρίου 2022. Ως μέλη του Συλλόγου επισκεφθήκαμε ιδιωτικά με άλλους την ορεινή περιοχή του Βάλτου, δύο χρόνια πριν όπου οι εντυπώσεις μας, πολύ καλές, έδωσαν την ιδέα να πραγματοποιή-

σουμε με τον Σύλλογο του Πανεπιστημίου μας ανάβαση σε μία από τις κορυφές, την Ντουλουπιέρα (1.643μ).

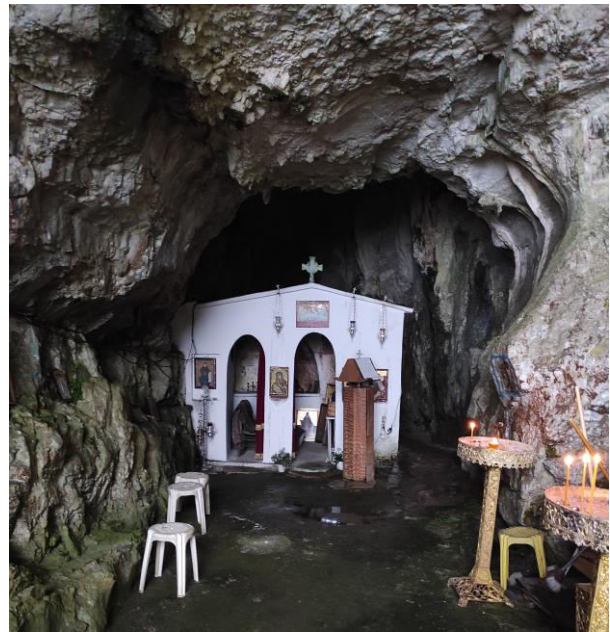
Την φορά αυτή είχαμε την τύχη να πληροφορηθούμε ότι στην περιοχή δραστηριοποιείται η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία ΕΠΠΙ-ΔΡΟΥΜΕ («Εθελοντισμός, Περιβάλλον, Πολιτισμός, Ιστορία – Δρούμε») κι έτσι να συνδιοργανώσουμε την επίσκεψή μας εκεί. Οι εντυπώσεις μας από την οργάνωση και την αμέριστη βοήθεια της Προέδρου της ως άνω Εταιρείας, κυρίας Παρθενίας (Νίας) Χαρίτου και του συνεργάτη της κ. Ανδρέα Κουτσοθανάση, ήταν άριστες. Με τις πλούσιες γνώσεις της σε θέματα του Ορεινού Βάλτου από την πρώτη στιγμή της επίσκεψής μας εκεί γνώρισε σε όλους μας πολύτιμα ιστορικά, οικονομικά, λαογραφικά, περιβαλλοντικά στοιχεία.

Κατά την πρώτη ημέρα της επίσκεψής μας, φθάνοντας νωρίς το απόγευμα στο χωριό Άνω (Παλιό) Χαλκιοπούλοι, μας περίμενε η έκπληξη της υποδοχής με υπέροχα τοπικά εδέσματα, κομμάτι της καρδιάς του, που μας προσέφερε ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Ταλιούρας Βασίλης, δημιουργώντας έτσι και μαζί με τους κατοίκους μια υπέροχη ατμόσφαιρα αυθεντικής φιλοξενίας και ενδιαφέροντος για γνωριμία με τον τόπο τους. Και ήταν αυτή η πρώτη γνωριμία ιδιαίτερη, καθόσον είχαμε την ευκαιρία να επισκεφθούμε, με πορεία 4 περίπου ωρών, μέρος του επιβλητικού όγκου του βουνού Καλάνα, που απότομα ανηφορικό, βραχώδες και άγριο ήδη είχαμε αντικρίσει ερχόμενοι από τα πιο πεδινά χωριά νοτιότερα.

Θέλαμε να επισκεφθούμε εκεί την περίφημη σπηλιά και τοποθεσία όπου κατά το μεσαίωνα μόνασε ο Όσιος Πατέρας Ανδρέας ο Ερημίτης. Ο τοπικός αυτός Όσιος είναι πολύ γνωστός στην περιοχή και κάθε χρόνο, στις 12 Μαΐου, γίνεται πανήγυρης

με πλήθος κόσμου να συρρέει για τον εορτασμό του. Στην σπηλιά, όπου από εντυπωσιακό μονοπάτι φτάνουμε, αντικρίζουμε ναΐδριο στο πίσω μέρος του οποίου βρίσκεται ο τάφος του Οσίου. Η ενέργεια του χώρου ιδιαίτερη, η θέα από την σπηλιά μοναδική όπως και συγκλονιστική πραγματικά ήταν εκείνη που λίγο πριν είχαμε βιώσει από μικρή κορυφή – παρατηρητήριο, προς τη λίμνη των Κρεμαστών, τον Αχελώο και τα γύρω βουνά.

Παρόμοιες τοποθεσίες, «ξάγναντα», έχει πολλές το βουνό Καλάνα όπως και κοιλάματα, γνωστά ως «αποκλείστρες», που κατά καιρούς χρησίμευαν ιδιαίτερα στους χρόνους της Τουρκοκρατίας. Είναι πολύ γνωστό άλλωστε ότι στα βουνά του

Βάλτου έχουν δράσει πολλοί γνωστοί και άγνωστοι μαχητές κυρίως κατά την προεπαναστατική περίοδο όπως ο περίφημος Κατσαντώνης, Σταθάς, Καραϊσκάκης, Ίσκος και Μπουκουβάλας. Η Σημαία που χρησιμοποιούσε ο Σταθάς, άσπρος σταυρός σε μπλε φόντο, ήταν εκείνη που καθιερώθηκε ως Σημαία του Ελεύθερου Ελληνικού Κράτους.

Βράδιασε όταν φτάσαμε στο λεωφορείο που μας μετέφερε στο χωριό Εμπεσός όπου και δειπνήσαμε ακούγοντας και το δημοτικό τραγούδι «Φίλοι μ' καλωσορίσατε» που εξάισια είπε χωρίς συνοδεία μουσικής ο ιδιοκτήτης της ταβέρνας.

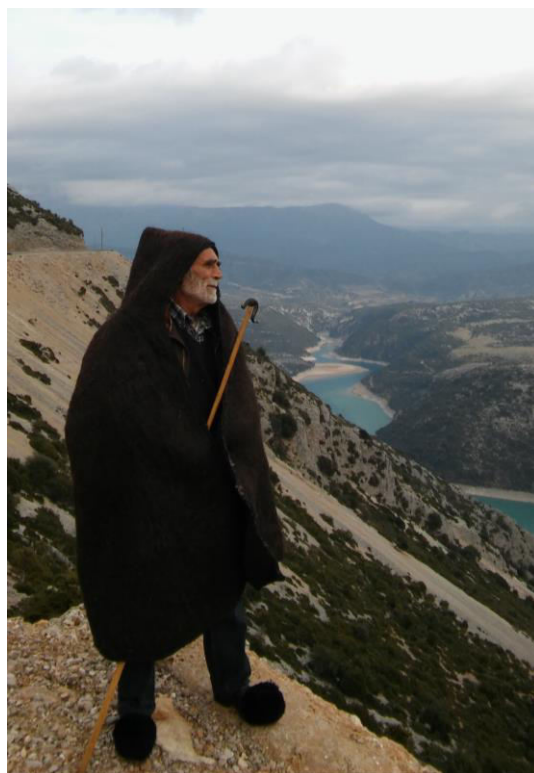
Η διανυκτέρευση έγινε πολύ αργότερα στο χωριό Περδικάκι όπου μας

υποδέχτηκε ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Πάνος Καπούλας μαζί με εκπρόσωπο του Πολιτιστικού Κέντρου του χωριού κ. Γιώργο Παπαδημητρίου.

Η επίσκεψη των φοιτητών μας στα μικρά καφενεία του χωριού έδωσε την ευκαιρία να συνομιλήσουν με τους ντόπιους και να γνωρίσουν την φιλοξενία τους. Και είναι αυτή η γνωριμία πολύ σημαντική για μελλοντικούς επιστήμονες που θα δραστηριοποιηθούν και στον κτηνοτροφικό τομέα, να νιώσουν τις δυνατότητες και τα προβλήματα που η ενασχόληση αυτή έχει και αντιμετωπίζει σε ορεινές περιοχές. Το χωριό Περδικάκι ήταν και εξακολουθεί να είναι καθαρά κτηνοτροφικό, το παλιό του άλλωστε όνομα, Σακαρέτσι, παραπέμπει κατά πολλούς στους Σαρακατσάνους, γνωστούς νομάδες κτηνοτρόφους σε όλη την Ελλάδα. Ιδιαίτερες απόψεις επί του θέματος αυτού μας έδωσε και ο εκπρόσωπος του Πολιτιστικού Κέντρου Περδικακίου κ. Παπαδημητρίου.

Αρκετά νωρίς την επόμενη ημέρα, εποχούμενοι σε αγροτικά αυτοκίνητα που οι ντόπιοι: Θωμάς Κουτσός, Βασίλης Υφαντής, Ευάγγελος Ντάικος, Ευάγγελος Ζάγκας, Κωνσταντίνος Ζάγκας, Γεωργία Μέρκου και Γιώργος Παπαδημητρίου διέθεσαν, φτάσαμε σε σημείο από όπου άρχισε η πορεία προς την κορυφή. Ο Θωμάς Κουτσός είναι υιός του Νίκου Κουτσού, αυθεντικού Σαρακατσάνου της περιοχής, που δύο χρόνια πριν είχαμε την χαρά να γνωρίσουμε και που μας είχε

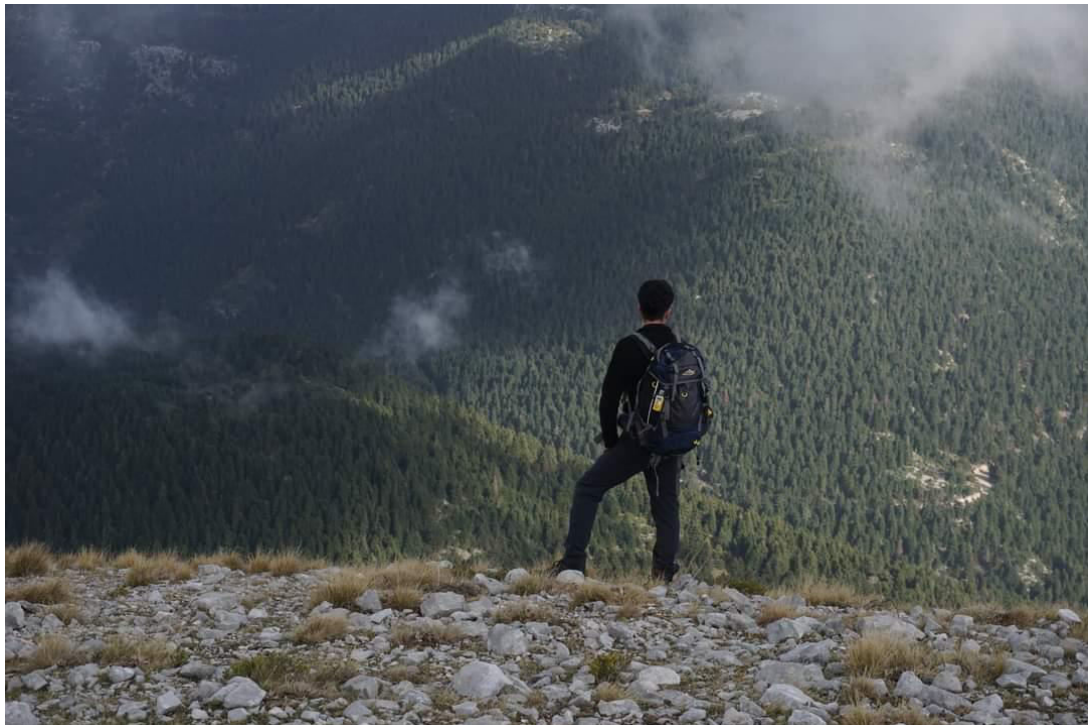

οδηγήσει στην κορυφή Ντουλουπιέρα και μας είχε δώσει χρήσιμες πληροφορίες για τον τόπο του.

Αρχικά χωρίς μονοπάτι και με προσπάθεια, περνώντας από πυκνά δασωμένη με κέδρα περιοχή, βρίσκουμε τελικά ίχνη μονοπατιού ανάμεσα σε έλατα φτάνοντας

έτσι σε γυμνό τοπίο που συνεχίζοντας ανηφορικά μας οδηγεί στην κορυφή, συναντώντας πολλές συστάδες του φυτού περδικάκι *Satureja montana*, εξαιρετικού μελισσοκομικού φυτού από το οποίο άλλωστε πήρε και το νεότερο όνομα του το

χωριό. Αξίζει μάλιστα εδώ να ειπωθεί ότι στην περιοχή του Βάλτου η μελισσοκομία είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένη. Η θέα προς τα μικρά ορεινά οροπέδια ανατολικά και βόρεια της κορυφής είναι εντυπωσιακή όπως και η κορυφή Γάβροβο στα βόρεια, η ψηλότερη κορυφή των βουνών του Βάλτου, 1.781μ. Η ξαφνική, πρόσκαιρη πάντως

εμφάνιση σύννεφων μας ανάγκασε να κατεβούμε γρήγορα από την κορυφή και πάλι με τη βοήθεια των αγροτικών αυτοκινήτων να φτάσουμε στο χωριό.

Στο δρόμο της επιστροφής, με μικρή παράκαμψη, φτάνουμε στο χωριό

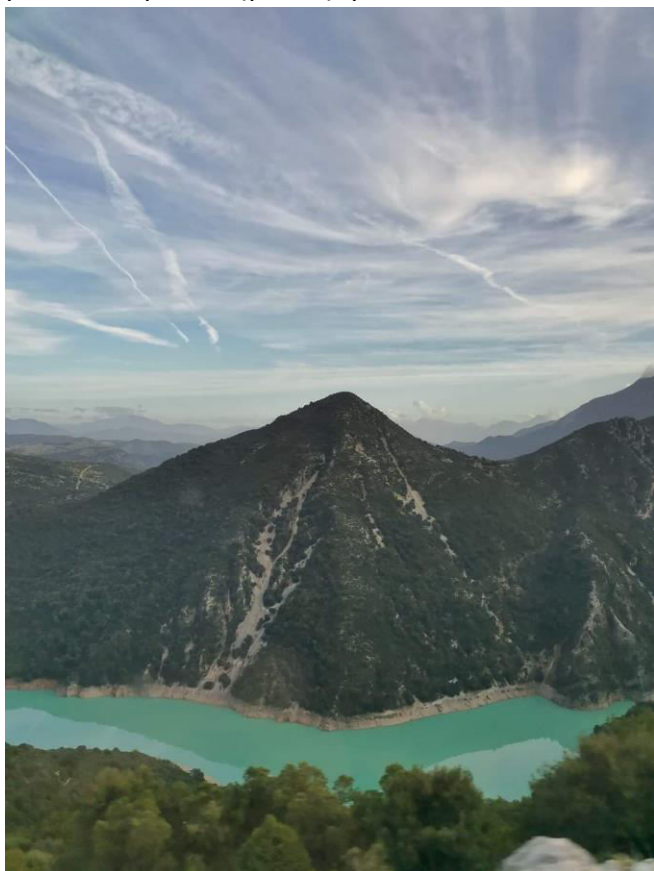
Αμοργιανοί όπου στην ταβέρνα του Προέδρου της Κοινότητας κ. Φώτη Τσιάκαλου όλοι μας απολαύσαμε το δείπνο στο οποίο το ψητό αρνί σούβλας δώρισε στον Σύλλογο ο απόφοιτος του Πανεπιστημίου μας Μάνθος Δρούγας, που επιτυχημένα δραστηριοποιείται επαγγελματικά στην Γεωπονία. Ο ίδιος συνάδελφος προσέφερε το όλο γεύμα στα συμμετέχοντα μέλη του ΕΠΠΙ-ΔΡΟΥΜΕ καθώς και σε αποφοίτους του Πανεπιστημίου μας όπως και στον κ. Χριστόφορο Αμοργιανιώτη, κάτοικο του ομώνυμου χωριού, που αυτοδίδακτος στο βιολί και στο τραγούδι είχε την καλοσύνη να αφιερώσει σε όλους μας μερικά δημοτικά τραγούδια. Εκ μέρους του Συλλόγου,

στον ως άνω συνάδελφο και στην Πρόεδρο του ΕΠΠΙ-ΔΡΟΥΜΕ, λίγο πριν την αναχώρησή μας, δόθηκε σε φάκελο συλλεκτικό γραμματόσημο από τα «100 Χρόνια του Γ.Π.Α.», δωρεά της Πρυτανείας του Γ.Π.Α. στον Φ.Ο.Σ. (συνεννόηση με τον Αναπληρωτή Πρύτανη Καθηγητή κ. Χατζηπαυλίδη Ιορδάνη) καθώς και κρασί παραγωγής του Πανεπιστημίου μας. Παρόμοια δώρα είχαν δοθεί στους Προέδρους

των χωριών Χαλκιόπουλοι και Περδικάκι και στον εκπρόσωπο του Πολιτιστικού Κέντρου Περδικακίου.

Με την κ. Χαρίτου προσβλέπουμε σε συνεργασία για διαλέξεις περί τη μελισσοκομία, σήμανση μονοπατιών και άλλων ενεργειών του Συλλόγου προς

περαιτέρω ανάδειξη της περιοχής του Βάλτου, της εν πολλοίς άγνωστης αυτής περιοχής της Πατρίδας μας που πανέμορφη, αυθεντική, με αξιόλογους κατοίκους, κάστρα, αρχαιολογικούς χώρους, λίμνες, δάση και βουνά αναμένει τον κάθε επισκέπτη. Η εθελοντική συμμετοχή των φοιτητών μας σε αυτές τις δραστηριότητες μπορεί να αποδειχθεί πολύ χρήσιμη κρίνοντας και από την διάθεση και την όλη συμπεριφορά που επέδειξαν οι συμμετέχοντες καθ' όλη τη διάρκεια της εκδρομής αυτής.

Αναλογιζόμενοι τις εικόνες που μπορούμε να αντικρίσουμε και τις συγκινήσεις που μπορούμε να βιώσουμε σε διαφορετικές εποχές στα βουνά του Βάλτου, μικρό δείγμα το

απρόσμενα φανταστικό σκηνικό που τα σύννεφα, η ομίχλη και ο άνεμος συνθέτετε στην πορεία μας προς τη σπηλιά του Οσίου Ανδρέα, σκοπεύουμε να επισκεφτούμε πάλι και πάλι την περιοχή.

Επιμέλεια κειμένου

Ν.Γ. Εμμανουήλ, Ομότιμος Καθηγητής

Δρ Ε.Ν. Πάνου, Ε.Δι.Π.

Οι φωτογραφίες επιλέχθηκαν μεταξύ των πολλών που αποτύπωσαν τα μέλη του Φ.Ο.Σ. Γ.Π.Α.: Αγαλόπουλος Νικόλας, Κουτσολιάκος Παναγιώτης, Μανιάτη Θεοδώρα, Μπάνος Περσέας, Νομικού Χριστίνα, Πάνου Ελένη, Τσατήρης Βασίλης.